

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	25
Słowo wstępne	27
1. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)	29

CZĘŚĆ OGÓLNA

ROZDZIAŁ I	
ZASADY ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ	31
Art. 1. [Struktura czynu zabronionego. Warunki odpowiedzialności]	31
Art. 2. [Przestępstwa skutkowe z zaniechania]	32
Art. 3. [Zasada humanitaryzmu]	32
Art. 4. [Obowiązywanie ustawy karnej w czasie]	32
Art. 5. [Zasada terytorialności]	35
Art. 6. [Czas i miejsce popełnienia czynu zabronionego]	35
Art. 7. [Klasyfikacja przestępstw. Zbrodnia i występki]	35
Art. 8. [Zasada ustalania strony procesowej]	37
Art. 9. [Strona podmiotowa czynu. Umyślność i nieumyślność]	37
Art. 10. [Wiek a odpowiedzialność karna]	38
Art. 11. [Jedność czynu. Zbieg przepisów ustawy]	38
Art. 12. [Czyn ciągły]	39

ROZDZIAŁ II

FORMY POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA 39

Art. 13.	[Usiłowanie]	39
Art. 14.	[Odpowiedzialność za usiłowanie]	39
Art. 15.	[Czynny żal – usiłowanie]	40
Art. 16.	[Przygotowanie. Odpowiedzialność za przygotowanie]	40
Art. 17.	[Czynny żal – przygotowanie]	40
Art. 18.	[Formy zjawiskowe czynu zabronionego]	40
Art. 19.	[Wymiar kary za podżeganie i pomocnictwo]	41
Art. 20.	[Zasada niezależności]	41
Art. 21.	[Zasada indywidualizacji odpowiedzialności karnej]	41
Art. 22.	[Złagodzona odpowiedzialność podżegacza i pomocnika]	42
Art. 23.	[Czynny żal – współdziałanie przestępne]	42
Art. 24.	[Karałność prowokacji]	42

ROZDZIAŁ III

WYŁĄCZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ 43

Art. 25.	[Kontratyp obrony koniecznej]	43
Art. 26.	[Stan wyższej konieczności. Kolizja obowiązków]	44
Art. 27.	[Kontratyp ryzyka nowatorskiego]	44
Art. 28.	[Błąd co do okoliczności stanowiącej znamię czynu zabronionego]	45
Art. 29.	[Błąd co do okoliczności wyłączającej odpowiedzialność]	48
Art. 30.	[Błąd co do bezprawności]	48
Art. 31.	[Niepoczytalność, poczytalność ograniczona. Warunki odpowiedzialności karnej]	48

ROZDZIAŁ IV

KARY 49

Art. 32.	[Kary – katalog]	52
Art. 33.	[Grzywna. Granice kary]	52
Art. 34.	[Ograniczenie wolności. Granice i postacie kary]	53
Art. 35.	[Charakterystyka postaci kary ograniczenia wolności. Dodatkowe obowiązki skazanego]	78
Art. 36.	[uchylony]	82

Art. 37.	[Pozbawienie wolności. Granice kary]	82
Art. 37a.	[Kary nieizolacyjne jako alternatywa dla kary pozbawienia wolności]	85
Art. 37b.	[Jednoczesne orzekanie kar: pozbawienia wolności i ograniczenia wolności]	94
Art. 38.	[Obniżenie lub nadzwyczajne obostrzenie górnej granicy ustawowego zagrożenia]	102

ROZDZIAŁ V

ŚRODKI KARNE	106
--------------	-----

Art. 39.	[Środki karne – katalog]	107
Art. 40.	[Pozbawienie praw publicznych]	111
Art. 41.	[Zakazy związane z wykonywaniem pracy zarobkowej]	112
Art. 41a.	[Zakazy wymienione w art. 39 pkt 2b i 2e]	116
Art. 41b.	[Zakaz wstępu na imprezę masową]	122
Art. 41c.	[Zakaz wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych]	124
Art. 42.	[Zakaz prowadzenia pojazdów. Zakres orzekania zakazu]	124
Art. 43.	[Okres obowiązywania środków karnych]	125
Art. 43a.	[Świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej]	128
Art. 43b.	[Podanie wyroku do publicznej wiadomości]	130
Art. 43c.	[Obowiązek zawiadomienia właściwego sądu rodzinnego]	131

ROZDZIAŁ Va

PRZEPADEK I ŚRODKI KOMPENSACYJNE	131
----------------------------------	-----

Art. 44.	[Przepadki przedmiotów. Przesłanki orzekania]	133
Art. 45.	[Przepadki korzyści majątkowej lub jej równowartości]	134
Art. 45a.	[Dopuszczalność orzeczenia przepadku]	138
Art. 46.	[Orzeczenie obowiązku naprawienia szkody]	138
Art. 47.	[Orzeczenie nawiązki]	151
Art. 47a.	(uchylony)	157
Art. 48.	[Granice nawiązki]	157
Art. 49.	(uchylony)	157
Art. 49a.	(uchylony)	158
Art. 50.	(uchylony)	158

Art. 51. (uchylony)	158
Art. 52. (uchylony)	158

ROZDZIAŁ VI

ZASADY WYMIARU KARY I ŚRODKÓW KARNYCH	159
---	-----

Art. 53. [Wymiar kary]	160
Art. 54. [Zasady wymiaru kary dla nieletniego lub młodocianego]	161
Art. 55. [Wymiar kary. Indywidualizacja]	161
Art. 56. [Orzekanie środków karnych]	161
Art. 57. [Nadzwyczajne złagodzenie lub obostrzenie kary. Zbieg]	164
Art. 57a. [Kara za występki chuligański]	164
Art. 58. [Wybór rodzaju kary. Prymat kar wolnościowych]	164
Art. 59. [Odstąpienie od wymierzenia kary i zastosowanie środka karnego, przepadku lub środka kompensacyjnego]	172
Art. 59a. [Umorzenie postępowania na wniosek pokrzywdzonego. Przesłanki stosowania]	174
Art. 60. [Przesłanki nadzwyczajnego złagodzenia kary]	190
Art. 60a. [Ulgi w odpowiedzialności związane z trybem konsensualnym]	202
Art. 61. [Odstąpienie od wymierzenia kary]	210
Art. 62. [Wybór zakładu karnego i systemu terapeutycznego]	212
Art. 63. [Zaliczenie rzeczywistego pozbawienia wolności lub środków zapobiegawczych]	212

ROZDZIAŁ VII

POWRÓT DO PRZESTĘPSTWA	220
------------------------------	-----

Art. 64. [Recydywa szczególna podstawowa i wielokrotna]	221
Art. 65. [Stałe źródło dochodu lub działania w zorganizowanej grupie lub związku przestępczym bądź przestępstwo o charakterze terrorystycznym]	222

ROZDZIAŁ VIII

ŚRODKI ZWIĄZANE Z PODDANIEM SPRAWCY PRÓBIE	223
--	-----

Art. 66. [Warunkowe umorzenie postępowania. Przesłanki stosowania]	226
---	-----

Art. 67.	[Okres próby i obowiązki probacyjne]	228
Art. 68.	[Podjęcie postępowania warunkowo umorzonego]	235
Art. 69.	[Warunkowe zawieszenie wykonania kary. Podstawy stosowania]	236
Art. 70.	[Zawieszenie wykonania – długość okresu próby]	242
Art. 71.	[Grzywna związana z zawieszeniem wykonania kary]	245
Art. 72.	[Obowiązki okresu próby]	248
Art. 73.	[Dozór fakultatywny lub obligatoryjny]	252
Art. 74.	[Ustalenie wykonania i zmiana obowiązków okresu próby] ...	253
Art. 75.	[Zarządzenie wykonania kary]	255
Art. 75a.	[Zamiana kary pozbawienia wolności na karę nieizolacyjną] ...	265
Art. 76.	[Zatarcie skazania]	278
Art. 77.	[Podstawy stosowania warunkowego przedterminowego zwolnienia]	282
Art. 78.	[Przesłanki formalne warunkowego zwolnienia]	283
Art. 79.	[Przesłanki formalne przy sumie kar]	283
Art. 80.	[Długość okresu próby]	284
Art. 81.	[Ponowne warunkowe zwolnienie]	284
Art. 82.	[Warunkowe zwolnienie a odbycie kary]	285
Art. 83.	[Skrócenie kary ograniczenia wolności]	285
Art. 84.	[Skrócenie czasu trwania środków karnych]	286
Art. 84a.	(uchylony)	289

ROZDZIAŁ IX

ZBIEG PRZESTĘPSTW ORAZ ŁĄCZENIE KAR I ŚRODKÓW

KARNYCH	290
---------------	-----

Art. 85.	[Warunki orzekania kary łącznej]	292
Art. 85a.	[Dyrektywy wymiaru kary łącznej]	306
Art. 86.	[Kara łączna. Wymiar]	309
Art. 87.	[Łączenie kary pozbawienia wolności z karą ograniczenia wolności]	322
Art. 88.	[Kara łączna 25 lat lub dożywotniego pozbawienia wolności] ...	327
Art. 89.	[Warunkowe zawieszenie wykonania kary łącznej]	327
Art. 89a.	[Warunkowe zawieszenie wykonania kary łącznej. Dopuszczalność orzeczenia grzywny. Okres próby]	335
Art. 90.	[Środki karne i środki zabezpieczające oraz ich łączenie]	338
Art. 91.	[Ciąg przestępstw]	339

Art. 92. (uchylony)	345
Art. 92a. (uchylony)	345

ROZDZIAŁ X

ŚRODKI ZABEZPIECZAJĄCE	346
------------------------------	-----

Art. 93. (uchylony)	349
Art. 93a. [Środki zabezpieczające – katalog]	349
Art. 93b. [Zasady orzekania środków zabezpieczających]	354
Art. 93c. [Środki zabezpieczające – zakres podmiotowy orzekania]	365
Art. 93d. [Czas stosowania środka zabezpieczającego]	372
Art. 93e. [Elektroniczna kontrola miejsca pobytu – obowiązek sprawcy]	378
Art. 93f. [Terapia i terapia uzależnień – obowiązki sprawcy]	379
Art. 93g. [Przesłanki orzeczenia pobytu w zakładzie psychiatrycznym] .	380
Art. 94. (uchylony)	384
Art. 95. (uchylony)	384
Art. 95a. (uchylony)	385
Art. 96. (uchylony)	386
Art. 97. (uchylony)	387
Art. 98. (uchylony)	388
Art. 99. [Orzekanie środków zabezpieczających w postaci nakazu lub zakazów]	388
Art. 100. (uchylony)	392

ROZDZIAŁ XI

PRZEDAWNNIENIE	392
----------------------	-----

Art. 101. [Ustanie karalności]	392
Art. 102. [Przedłużenie okresu przedawnienia karalności]	395
Art. 103. [Wykonanie kary. Przedawnienie]	396
Art. 104. [Spoczywanie biegu przedawnienia]	398
Art. 105. [Wyłączenie biegu przedawnienia]	398

ROZDZIAŁ XII

ZATARCIE SKAZANIA	399
-------------------------	-----

Art. 106. [Uznanie skazania za niebyłe]	400
---	-----

Art. 106a. [Wyłączenie zatarcia skazania]	400
Art. 107. [Przesłanki zatarcia skazania]	400
Art. 107a. (uchylony)	404
Art. 108. [Zatarcie przy zbiegu skazań]	404

ROZDZIAŁ XIII

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRZESTĘPSTWA POPEŁNIONE ZA GRANICĄ	404
---	-----

Art. 109. [Odpowiedzialność obywatela polskiego]	405
Art. 110. [Odpowiedzialność cudzoziemca]	405
Art. 111. [Warunek odpowiedzialności]	405
Art. 112. [Odpowiedzialność według zasady ochronnej]	405
Art. 113. [Ściganie przestępstwa na mocy umów międzynarodowych] ..	406
Art. 114. [Moc prawna obcego wyroku]	406
Art. 114a. [Wymóg uwzględniania zagranicznych orzeczeń skazujących]	407

ROZDZIAŁ XIV

OBJAŚNIENIE WYRAŻEŃ USTAWOWYCH	414
--------------------------------------	-----

Art. 115. [Słowniczek wyrażeń ustawowych]	414
---	-----

ROZDZIAŁ XV

STOSUNEK DO USTAW SZCZEGÓLNYCH	418
--------------------------------------	-----

Art. 116. [Stosowanie przepisów]	418
--	-----

CZĘŚĆ SZCZEGÓLNA

ROZDZIAŁ XVI

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO POKOJOWI, LUDZKOŚCI ORAZ PRZESTĘPSTWA WOJENNE	419
---	-----

Art. 117. [Wojna napastnicza]	419
Art. 118. [Eksterminacja]	419
Art. 118a. [Zbrodnie przeciwko ludzkości]	420
Art. 119. [Dyskryminacja]	421

Art. 120. [Stosowanie środków masowej zagłady]	422
Art. 121. [Wytwarzanie, gromadzenie lub obrót zakazanymi środkami] ...	422
Art. 122. [Niedopuszczalne sposoby lub środki walki]	422
Art. 123. [Zamach na życie lub zdrowie jeńców wojennych lub ludności cywilnej]	423
Art. 124. [Przestępne naruszenie prawa międzynarodowego]	423
Art. 125. [Uszkadzanie i zabieranie dóbr kultury]	424
Art. 126. [Bezprawne używanie znaków]	424
Art. 126a. [Publiczne nawoływanie lub pochwalanie przestępstw przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstw wojennych]	425
Art. 126b. [Odpowiedzialność osób niedopełniających obowiązku należytnej kontroli]	425

ROZDZIAŁ XVII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ .. 425

Art. 127. [Zamach stanu]	425
Art. 128. [Zamach na konstytucyjny organ RP]	426
Art. 129. [Nadużycie zaufania w stosunkach z zagranicą]	426
Art. 130. [Szpiegostwo]	426
Art. 131. [Klauzula niekaralności]	427
Art. 132. [Dezinformacja wywiadowcza]	427
Art. 132a (uchylony).	427
Art. 133. [Znieważenie Narodu lub Państwa Polskiego]	428
Art. 134. [Zamach na życie Prezydenta RP]	428
Art. 135. [Czynna napaść lub znieważenie Prezydenta RP]	428
Art. 136. [Czynna napaść lub znieważenie przedstawiciela obcego państwa]	428
Art. 137. [Publiczne znieważenie znaku lub symbolu państwowego] ...	429
Art. 138. [Zasada wzajemności]	429
Art. 139. [Przypadek przedmiotów]	429

ROZDZIAŁ XVIII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO OBRONNOŚCI .. 430

Art. 140. [Zamach na jednostkę Sił Zbrojnych RP]	430
Art. 141. [Podjęcie służby w obcym wojsku]	431

Art. 142. [Zaciąg do wojska obcego]	431
Art. 143. [Samouszkodzenie i inne podstępne zabiegi w celu zwolnienia od służby wojskowej]	431
Art. 144. [Uchyłanie się od odbywania służby wojskowej]	432
Art. 145. [Uchyłanie się od pełnienia służby zastępczej]	432
Art. 146. [Dobrowolny powrót]	433
Art. 147. [Niezdolność do pełnienia służby]	433

ROZDZIAŁ XIX

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ŻYCIU I ZDROWIU

Art. 148. [Zabójstwo]	433
Art. 149. [Dzieciobójstwo]	434
Art. 150. [Zabójstwo eutanatyczne]	434
Art. 151. [Namowa i pomoc do samobójstwa]	434
Art. 152. [Aborcja za zgodą kobiety]	435
Art. 153. [Wymuszona aborcja]	435
Art. 154. [Śmierć kobiety jako następstwo aborcji]	435
Art. 155. [Nieumyślne spowodowanie śmierci]	435
Art. 156. [Ciężki uszczerbek na zdrowiu]	436
Art. 157. [Średni i lekki uszczerbek na zdrowiu]	436
Art. 157a. [Uszkodzenie ciała dziecka poczętego]	437
Art. 158. [Bójka i pobicie]	437
Art. 159. [Użycie w bójce i pobiciu niebezpiecznego przedmiotu]	437
Art. 160. [Narażenie człowieka na niebezpieczeństwo]	437
Art. 161. [Narażenie człowieka na zarażenie]	438
Art. 162. [Nieudzielenie pomocy]	438

ROZDZIAŁ XX

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO BEZPIECZEŃSTWU

POWSZECHNEMU

Art. 163. [Sprowadzenie zdarzenia powszechnie niebezpiecznego]	439
Art. 164. [Sprowadzenie bezpośredniego niebezpieczeństwa zdarzenia] ...	439
Art. 165. [Sprowadzenie stanów powszechnie niebezpiecznych dla życia lub zdrowia]	440
Art. 165a. [Finansowanie przestępstwa o charakterze terrorystycznym] ..	440
Art. 166. [Zawładnięcie statkiem wodnym lub powietrznym]	441

Art. 167. [Umieszczenie na statku niebezpiecznego urządzenia lub substancji]	441
Art. 168. [Karalność przygotowania]	441
Art. 169. [Czynny żal]	442
Art. 170. [Rozbójnictwo morskie]	442
Art. 171. [Wytwarzanie lub obrót substancjami niebezpiecznymi]	442
Art. 172. [Przeszkadzanie akcji ratowniczej]	443

ROZDZIAŁ XXI

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO BEZPIECZEŃSTWU

W KOMUNIKACJI	443
---------------------	-----

Art. 173. [Katastrofa w komunikacji]	443
Art. 174. [Sprowadzenie bezpośredniego niebezpieczeństwa katastrofy]	443
Art. 175. [Przygotowanie do spowodowania katastrofy]	444
Art. 176. [Czynny żal przy sprowadzeniu katastrofy]	444
Art. 177. [Spowodowanie wypadku w komunikacji]	444
Art. 178. [Zaostrzenie karalności wobec sprawcy katastrofy lub wypadku]	444
Art. 178a. [Prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego]	445
Art. 179. [Dopuszczenie do ruchu niebezpiecznego pojazdu]	445
Art. 180. [Zapewnienie bezpieczeństwa ruchu pojazdów mechanicznych]	446
Art. 180a. [Konsekwencje prowadzenia pojazdu mechanicznego mimo decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami]	446

ROZDZIAŁ XXII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ŚRODOWISKU	447
---	-----

Art. 181. [Powodowanie zniszczeń w przyrodzie]	447
Art. 182. [Zanieczyszczenie środowiska w znacznych rozmiarach]	447
Art. 183. [Nieodpowiednie postępowanie z odpadami]	448
Art. 184. [Nieodpowiednie postępowanie z materiałem promieniotwórczym]	448
Art. 185. [Kwalifikowane typy przestępstw]	449

Art. 186. [Brak dbałości o urządzenia ochronne]	449
Art. 187. [Niszczenie lub uszkodzanie chronionych terenów lub obiektów]	450
Art. 188. [Działalność zagrażająca środowisku]	450

ROZDZIAŁ XXIII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI	451
---------------------------------------	-----

Art. 189. [Bezprawne pozbawienie wolności]	451
Art. 189a. [Handel ludźmi]	451
Art. 190. [Groźba karalna]	451
Art. 190a. [Stalking – uporczywe nękanie]	452
Art. 191. [Zmuszanie do określonego zachowania]	452
Art. 191a. [Wizerunek nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej]	452
Art. 192. [Zabieg leczniczy bez zgody pacjenta]	453
Art. 193. [Zakłócenie miru domowego]	453

ROZDZIAŁ XXIV

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SUMIENIA I WYZNANIA	453
--	-----

Art. 194. [Dyskryminacja wyznaniowa]	453
Art. 195. [Złośliwe przeszkadzanie w wykonywaniu aktów religijnych]	453
Art. 196. [Obraża uczuć religijnych]	454

ROZDZIAŁ XXV

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SEKSUALNEJ I OBYCZAJNOŚCI	454
--	-----

Art. 197. [Zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej]	454
Art. 198. [Seksualne wykorzystanie niepoczytalności lub bezradności]	455
Art. 199. [Seksualne wykorzystanie zależności]	455
Art. 200. [Seksualne wykorzystanie małoletniego]	455
Art. 200a. [Wykorzystanie systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej w celu popełnienia przestępstwa]	456

Art. 200b. [Propagowanie zachowań o charakterze pedofilskim]	456
Art. 201. [Kazirodztwo]	457
Art. 202. [Publiczne prezentowanie treści pornograficznych]	457
Art. 203. [Zmuszenie do uprawiania prostytucji]	458
Art. 204. [Stręczycielstwo, sutenerstwo i kuplerstwo]	458
Art. 205. (uchylony)	458

ROZDZIAŁ XXVI

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO RODZINIE I OPIECE	459
--	-----

Art. 206. [Przestępstwo bigamii]	459
Art. 207. [Znęcanie się]	459
Art. 208. [Rozpijanie małoletniego]	459
Art. 209. [Uporczywe uchylanie się od alimentacji]	460
Art. 210. [Porzucenie małoletniego lub osoby nieporadnej]	460
Art. 211. [Uprowadzenie małoletniego lub osoby nieporadnej]	460
Art. 211a. [Organizowanie adopcji dzieci]	460

ROZDZIAŁ XXVII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO CZCI I NIETYKALNOŚCI CIELESNEJ	461
--	-----

Art. 212. [Zniesławienie]	461
Art. 213. [Wyłączenie bezprawności zniesławienia]	461
Art. 214. [Zniewaga ze względu na formę zarzutu]	462
Art. 215. [Ogłoszenie wyroku w sprawach o zniesławienie]	462
Art. 216. [Zniewaga]	462
Art. 217. [Nietykalność cielesna]	463
Art. 217a. [Naruszenie nietykalności cielesnej w związku z interwencją]	463

ROZDZIAŁ XXVIII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO PRAWOM OSÓB WYKONUJĄCYCH PRACĘ ZAROBKOWĄ	463
--	-----

Art. 218. [Naruszenie praw pracownika]	463
Art. 219. [Niezgłoszenie danych dotyczących ubezpieczenia społecznego]	464

Art. 220. [Niedopełnienie obowiązków z zakresu bhp]	464
Art. 221. [Niezawiadomienie o wypadku przy pracy]	465

ROZDZIAŁ XXIX

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI

PAŃSTWOWYCH ORAZ SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	465
---	-----

Art. 222. [Naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza]	465
Art. 223. [Czynna napaść na funkcjonariusza publicznego]	465
Art. 224. [Wywieranie wpływu na czynności urzędowe]	466
Art. 224a. [Falszywy alarm]	466
Art. 225. [Udaremnianie lub utrudnianie przeprowadzania kontroli w zakresie ochrony środowiska i inspekcji pracy]	466
Art. 226. [Znieważenie funkcjonariusza lub konstytucyjnego organu]	467
Art. 227. [Przywłaszczenie funkcji publicznej]	467
Art. 228. [Sprzedajność pełniącego funkcję publiczną]	467
Art. 229. [Przekupstwo]	468
Art. 230. [Płatna protekcja bierna]	469
Art. 230a. [Płatna protekcja – pośrednictwo]	469
Art. 231. [Nadużycie uprawnień przez funkcjonariusza]	470
Art. 231a. [Ochrona prawna funkcjonariusza publicznego]	470
Art. 231b. [Rozszerzenie ochrony na inne osoby]	471

ROZDZIAŁ XXX

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WYMIAROWI

SPRAWIEDLIWOŚCI	471
-----------------	-----

Art. 232. [Wymuszanie czynności sądu]	471
Art. 233. [Falszywe zeznania]	472
Art. 234. [Falszywe oskarżenia]	472
Art. 235. [Tworzenie falszywych dowodów dla podjęcia ścigania o przestępstwo]	473
Art. 236. [Zatajenie dowodów niewinności osoby podejrzanej]	473
Art. 237. [Złagodzona odpowiedzialność lub odstąpienie od karalności]	473
Art. 238. [Falszywe zawiadomienie o przestępstwie]	473
Art. 239. [Poplecznictwo. Utrudnianie lub udaremnianie postępowania]	474

Art. 240. [Karalne niezawiadomienie o przestępstwie]	474
Art. 241. [Naruszenie tajemnicy postępowania przygotowawczego lub rozprawy]	475
Art. 242. [Bezprawne samouwolnienie]	475
Art. 243. [Uwolnienie osoby pozbawionej wolności]	476
Art. 244. [Niestosowanie się do orzeczonych środków karnych]	476
Art. 244a. [Niestosowanie się do obowiązku przebywania w miejscu stałego pobytu lub nakazu osobistego stawienia]	477
Art. 244b. [Niestosowanie się do obowiązków związanych z orzecznym środkiem zabezpieczającym]	477
Art. 245. [Przemoc wobec stron postępowania]	478
Art. 246. [Wymuszanie zeznań przez funkcjonariusza publicznego]	479
Art. 247. [Znęcanie się nad osobą pozbawioną wolności]	479
Art. 247a. [Czyny popełnione w związku z postępowaniem przed międzynarodowym trybunałem karnym]	479

ROZDZIAŁ XXXI

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WYBOROM I REFERENDUM

Art. 248. [Naruszenia przy przebiegu wyborów]	480
Art. 249. [Zakłócenie przebiegu wyborów]	480
Art. 250. [Bezprawne naruszenie swobody głosowania]	481
Art. 250a. [Łapownictwo wyborcze]	481
Art. 251. [Naruszenie tajności głosowania]	482

ROZDZIAŁ XXXII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO PORZĄDKOWI

PUBLICZNEMU

Art. 252. [Wzięcie zakładnika]	482
Art. 253. (uchylony)	483
Art. 254. [Czynny udział w zbiegowisku]	483
Art. 254a. [Zamach na urządzenia infrastruktury]	483
Art. 255. [Publiczne nawoływanie do popełnienia przestępstwa]	483
Art. 255a. [Rozpowszechnianie treści mogących ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym]	484
Art. 256. [Propagowanie faszyzmu lub innego ustroju totalitarnego]	484
Art. 257. [Rasizm]	484

Art. 258. [Przestępczość zorganizowana. Udział w zorganizowanej grupie przestępczej]	485
Art. 259. [Dobrowolne odstąpienie od udziału w zorganizowanej grupie przestępczej]	485
Art. 260. [Zakłócenie przebiegu zgromadzenia]	485
Art. 261. [Znieważenie pomnika]	486
Art. 262. [Zbezczeszczenie zwłok]	486
Art. 263. [Wyrób i handel bronią bez zezwolenia]	486
Art. 264. [Nielegalne przekroczenie granicy]	486
Art. 264a. [Umożliwienie nielegalnego pobytu na terytorium RP]	487

ROZDZIAŁ XXXIII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO OCHRONIE INFORMACJI	487
--	-----

Art. 265. [Ujawnianie lub wykorzystanie informacji niejawnych]	487
Art. 266. [Ujawnianie informacji w związku z wykonywaną funkcją]	488
Art. 267. [Bezprawne uzyskanie informacji]	488
Art. 268. [Utrudnianie zapoznania się z informacją]	489
Art. 268a. [Niszczenie danych informatycznych]	489
Art. 269. [Uszkodzenie danych informatycznych]	489
Art. 269a. [Zakłócenie systemu komputerowego]	490
Art. 269b. [Wytwarzanie programów komputerowych]	490

ROZDZIAŁ XXXIV

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WIARYGODNOŚCI

DOKUMENTÓW	491
------------------	-----

Art. 270. [Fałszerstwo materialne]	491
Art. 271. [Fałszerstwo intelektualne]	491
Art. 272. [Wyłudzenie podstępem poświadczenia nieprawdy]	492
Art. 273. [Używanie dokumentów poświadczających nieprawdę – zawierających fałszerstwo intelektualne]	492
Art. 274. [Zbycie dokumentu tożsamości]	492
Art. 275. [Poślugiwanie się cudzym dokumentem. Wywóz za granicę]	492
Art. 276. [Niwelowanie dokumentu]	493
Art. 277. [Usuwanie znaków granicznych]	493

ROZDZIAŁ XXXV

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO MIENIU 493

Art. 278. [Kradzież]	493
Art. 279. [Kradzież z włamaniem]	494
Art. 280. [Rozbój]	494
Art. 281. [Kradzież rozbójnicza]	494
Art. 282. [Wymuszenie rozbójnicze]	494
Art. 283. [Wypadek mniejszej wagi]	495
Art. 284. [Przywłaszczenie]	495
Art. 285. [Uruchomienie impulsów telefonicznych]	495
Art. 286. [Oszustwo]	495
Art. 287. [Oszustwo komputerowe]	496
Art. 288. [Zniszczenie mienia ruchomego]	496
Art. 289. [Zabór pojazdu w celu krótkotrwałego użycia]	497
Art. 290. [Kradzież drzewa z lasu]	497
Art. 291. [Paserstwo umyślne]	497
Art. 292. [Paserstwo nieumyślne]	498
Art. 293. [Paserstwo programu komputerowego]	498
Art. 294. [Obostrzenie odpowiedzialności]	498
Art. 295. [Nadzwyczajne złagodzenie kary. Odstąpienie od ukarania]	499

ROZDZIAŁ XXXVI

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO OBROTOWI GOSPODARCZEMU ... 499

Art. 296. [Wyrządzenie szkody w obrocie gospodarczym]	499
Art. 296a. [Łapownictwo na stanowisku kierowniczym]	500
Art. 296b (uchylony)	501
Art. 297. [Oszustwo kredytowe]	501
Art. 298. [Wyłudzenie odszkodowania]	502
Art. 299. [Pranie brudnych pieniędzy]	502
Art. 300. [Udaremnienie lub uszczuplenie zaspokojenia wierzyciela]	503
Art. 301. [Pokrzywdzenie wierzyciela]	504
Art. 302. [Zaspokojenie wybranych wierzycieli. Łapownictwo w postępowaniu egzekucyjnym]	504
Art. 303. [Niwelowanie dokumentacji działalności gospodarczej]	505

Art. 304. [Wyzysk kontrahenta]	505
Art. 305. [Zakłócenie przetargu publicznego]	506
Art. 306. [Falszowanie znaków identyfikacyjnych]	506
Art. 307. [Nadzwyczajne złagodzenie lub odstąpienie od wymierzenia kary]	506
Art. 308. [Odpowiedzialność indywidualna zarządcy]	507
Art. 309. [Obostrzenie kary grzywny]	507

ROZDZIAŁ XXXVII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO OBROTOWI PIENIĘDZMI

I PAPIERAMI WARTOŚCIOWYMI	507
---------------------------------	-----

Art. 310. [Falszowanie środków płatniczych i papierów wartościowych]	507
Art. 311. [Rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji w obrocie papierów wartościowych]	508
Art. 312. [Puszczanie w obieg fałszywych środków płatniczych]	508
Art. 313. [Falszowanie znaków wartościowych]	508
Art. 314. [Falszowanie znaków urzędowych]	509
Art. 315. [Uszkadzanie lub falszowanie narzędzi pomiarowych lub probierczych]	509
Art. 316. [Przepadek rzeczy]	509

CZĘŚĆ WOJSKOWA

ROZDZIAŁ XXXVIII

PRZEPISY OGÓLNE DOTYCZĄCE ŻOŁNIERZY	510
---	-----

Art. 317. [Zastosowanie ustawy wobec żołnierzy]	510
Art. 318. [Rozkaz wojskowy]	510
Art. 319. [Kontratyp ostatecznej potrzeby wojskowej]	510
Art. 320. [Odpowiedzialność karna w przypadku niezdolności do służby wojskowej]	511
Art. 321. [Odpowiedzialność sprawcy przed 18. rokiem życia]	511
Art. 322. [Areszt wojskowy]	511
Art. 323. [Ograniczenie wolności]	511
Art. 324. [Środki karne]	514
Art. 325. (uchylony)	515

Art. 326. [Wydalenie ze służby wojskowej]	515
Art. 327. [Degradacja stopnia]	515
Art. 328. [Możliwość orzeczenia degradacji]	515
Art. 329. [Wybór kary. Zamiana na areszt wojskowy]	515
Art. 330. [Wybór kary. Zamiana na ograniczenie wolności]	516
Art. 331. [Stosowanie kar dyscyplinarnych]	516
Art. 332. [Zbieg przestępstw]	516
Art. 333. [Warunkowe umorzenie postępowania]	516
Art. 334. [Obowiązki. Dozór]	516
Art. 335. [Zawieszenie wykonania kary]	517
Art. 336. [Odroczenie wykonania kary. Zwolnienie z odbycia kary]	517
Art. 337. [Warunki zatarcia skazania]	518

ROZDZIAŁ XXXIX

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO OBOWIAZKOWI PEŁNIENIA

SŁUŻBY WOJSKOWEJ	518
------------------------	-----

Art. 338. [Samowolne opuszczenie jednostki]	518
Art. 339. [Dezercja]	519
Art. 340. [Nadzwyczajne złagodzenie kary]	519
Art. 341. [Odmowa pełnienia służby]	519
Art. 342. [Samookaleczenie. Wprowadzenie w błąd organu wojskowego]	520

ROZDZIAŁ XL

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ZASADOM DYSCYPLINY

WOJSKOWEJ	520
-----------------	-----

Art. 343. [Odmowa wykonania rozkazu]	520
Art. 344. [Niewykonanie rozkazu polecającego popełnienie przestępstwa]	521
Art. 345. [Napaść na przełożonego]	521
Art. 346. [Przemoc lub groźba bezprawna wobec przełożonego]	522
Art. 347. [Znieważenie przełożonego]	522
Art. 348. [Odpowiednie stosowanie wobec innych żołnierzy]	522
Art. 349. [Odpowiednie stosowanie wobec żołnierzy państw sprzymierzonych]	522

ROZDZIAŁ XLI

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ZASADOM POSTĘPOWANIA

Z PODWŁADNYMI 523

Art. 350. [Poniżenie podwładnego] 523

Art. 351. [Naruszenie nietykalności cielesnej podwładnego] 523

Art. 352. [Znęcanie się nad podwładnym] 523

Art. 353. [Odpowiednie stosowanie wobec młodszego stopniem] 524

ROZDZIAŁ XLII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ZASADOM OBCHODZENIA SIĘ

Z UZBROJENIEM I UZBROJONYM SPRZĘTEM WOJSKOWYM ... 524

Art. 354. [Nieostrożne używanie środków walki] 524

Art. 355. [Wypadek komunikacyjny] 524

ROZDZIAŁ XLIII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ZASADOM PEŁNIENIA SŁUŻBY .. 525

Art. 356. [Naruszenie regulaminu] 525

Art. 357. [Stan nietrzeźwości lub odurzenia w służbie] 525

ROZDZIAŁ XLIV

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO MIENIU WOJSKOWEMU 526

Art. 358. [Samowolne dysponowanie środkami walki] 526

Art. 359. [Utrata środków walki] 526

Art. 360. [Uszkodzenie środków walki] 526

Art. 361. [Samowolne użycie statku] 527

Art. 362. [Samowolne użycie pojazdu mechanicznego] 527

Art. 363. [Samowolne rozporządzenie wyposażeniem] 527

2. Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny
oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 396) (wyciąg) 529

Bibliografia 551